

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 35 (1171)

29 листопада 1974 року.

Ціна 2 коп.

МЕРИДІАН ДРУЖБИ У БРАТНЬОМУ СОЮЗІ

В деканаті по роботі з іноземними студентами 27 листопада монгольських студентів, які навчаються в нашому університеті, щиро поздоровили зі святом 50-річчя МНР.

Я звернулася до присутніх з проханням розповісти, як вони розцінюють візит Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва у їх країну.

Дашдамбін Жаргалсайхан, студент факультету РГФ, сказав:

— Для нас 50-річчя створення МНР — велике свято. Товариш Брежнєв відвідав нашу країну — це робить наше свято ще урочистішим. Ми раді, що радянський народ відзначає цю знаменну дату разом з монгольськими трудящими. Наші народи зв'язує багаторічна цепорушна дружба, ми знаємо, що ця дружба дуже міцна і цінна.

Радянська країна у 1921 році допомогла монгольському народові знищити феодальний лад і побудувати нове соціалістичне суспільство. У 1939 році радянський народ допоміг Монголії дати відсіч японським імперіалістам, які

посягали на її територію. А наш народ у роки Великої Вітчизняної війни разом з Радянським Союзом боровся проти фашизму. Дружба стала ще міцнішою у бойовому братерстві. Країни йдуть одним шляхом, проблеми у них спільні.

Галсан Енхатор додав:

— У Радянському Союзі навчається дуже багато молоді. Тільки в Одесі близько 150 студентів з МНР. Вони навчаються у різних вузах.

Ми вчимося на I курсі, але вже встигли здружитися з радянськими студентами. Вони, як і викладачі, надають нам велику допомогу у навчанні.

У розмову вступив Галсан Батсух:

— Нам дуже приємно, що у дні святкування 50-річчя нашої держави нас, студентів факультету РГФ, поздоровили радянські друзі. Відбулися курсові збори, присвячені цій даті. Ми розповіли про свою країну, про звичаї і культуру нашого народу.

— А позавчора був вечір у Палаці студентів, присвячений 50-річ-

чю МНР, додав Мажіксурейн Дамдінжав. — Слід сказати, що великий інтерес викликала промова Генерального секретаря ЦК КПРС товариша Л. І. Брежнєва, порадувала його впевненість у тому, що дружба і співробітництво між нашими народами зміцнюватимуться у подальшому.

Н. ГРИГОРЕНКО.

Наш народ відмічає 50-річчя двох знаменних подій своєї історії. У серпні 1924 року відбувся III з'їзд Монгольської Народної Револьюційної партії, який затвердив генеральну лінію на перехід країни до соціалізму, а в кінці листопада Великий народний хурал проголосив Монгольську Народну Республіку. Напередодні свята трудові колективи МНР несуть трудову вахту на честь ювілейних торжеств і візиту радянської партійно-урядової делегації на чолі з Генеральним секретарем ЦК КПРС Л. І. Брежнєвим.

Нема сьогодні в Монголії князів і ламів, нема іноземних купців, які вікамі гнобили трудовий народ. Сьогоднішня Монголія —

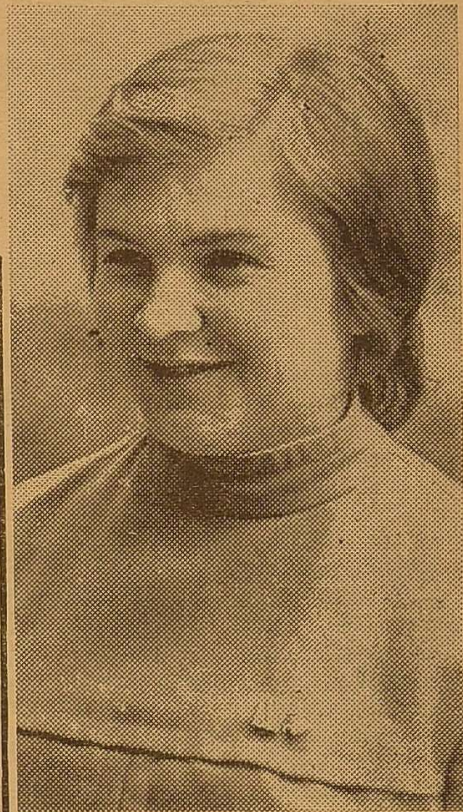
розвинута аграрно-індустріальна держава, яка буде соціалізм. Комплексна програма соціалістичної економічної інтеграції країн РЕВ, членом якої є і Монголія, створює сприятливі умови для розширення співробітництва МНР з країнами соціалістичної співдружності.

Інтернаціональна дружба і плідне співробітництво між СРСР і МНР успішно розвиваються з перших же днів перемоги народної революції в Монголії, яка звершилася у 1921 році під безпосереднім впливом Великого Жовтня.

У минулому країна кочівників, Монголія сьогодні перетворилася у сучасну індустріально-аграрну державу з багатогалузєвою економікою. Але поки що сільське господарство продовжує відігравати основну роль у формуванні національного прибутку МНР, понад 80 процентів валової сільськогосподарської продукції належить на долю тваринництва.

Наш народ, наша партія сповнені рішучості своєю самовідданою працею у тісному союзі з СРСР та іншими країнами соціалізму успішно завершити будівництво соціалізму у нашій країні.

ДОРШПАЛАМ ЦОЛМОН,
студентка I курсу
факультету РГФ (МНР).

Командир загону вожатих механіко-математичного факультету Людмила Позднякова. Добре попрацювала вона влітку в піонерських таборах.

Фото О. ЛЕВІТА.

ЗВІТ ЗА ТРИ РОКИ

Як вже повідомлялося, відбулася звітно-виборна конференція профспілкової організації університету. Нотатки з неї нашого спеціального кореспондента пропонуємо читачам.

Конференція пройшла, як кажуть у подібних випадках, «гладко». Що ж, справді добре попрацювали, готуючи конференцію, тому «малюнок» її виявився досить чітким, без непередбачених відхилів. Але саме ця «гладкість» дещо насторожувала. Бо серед присутніх не відчувалося справжньої зацікавленості, того ділового напруження, якого чекали від профспілкового форуму. Адже вирішувалися найактуальніші питання життя вузу!

Ні, особливого напруження не відчувалося. Більш того, засмучувало запізнення з початком роботи. Особливо «відзначилися» філологи, більшість делегатів філфаку спізнилися...

І під час роботи конференції,

здається, панував не зовсім зрозумілий настрій: про все вже говорилося багато разів, навіщо розпалювати пристрасті. Давайте скоріше, все зрозуміло. Справжня ж розмова, принципова і безкомпромисна, не відбулася, хоча й були гострі виступи, і у звітній доповіді було чимало визначено недоліків.

Зате у виступі голови обкому спілки працівників освіти, вищої школи і наукових закладів Н. О. Дубовик робота профкому була піддана гострій і справедливій критиці з багатьох принципних питань. До цього виступу ми ще повернемося, а поки хотілося б зауважити: адже всі недоліки, про які говорила голова обкому Спілки, були досить добре відомі де-

легатам. Слід тільки шкодувати, що самі делегати не викрили їх на конференції, і у звітній доповіді вони пролунали з недостатньою силою.

Щоправда, доповідь профкому, з якою виступила голова його доцент В. Г. Грановська, була самокритичною, в ній вірно було відзначено як позитивне, досягнуте колективом, так і недоліки. Правильно визначені головні проблеми, над вирішенням яких працювала профспілкова організація і над якими ще треба попрацювати.

Колектив університету під керівництвом партійної організації в звітний період успішно боровся за втілення в життя завдань, поставлених перед ним партією і урядом у 9-й п'ятирічці.

За цей час дещо зросла роль і активність профорганізації, більш дійовою стала її участь у житті університету.

Для поліпшення учбово-виховної і наукової роботи використовується випробуваний метод підйому творчої активності — соціалістичне змагання. Щороку на партійно-виробничих активах університету приймаються конкретні соціалістичні зобов'язання. Зобов'язання беруть також факультети, кафедри, підрозділи.

Соціалістичні зобов'язання колективу друкуються у газеті. Питання про хід і підсумки виконання соцзобов'язань періодично обговорюються на засіданнях вченої ради, парткому, профкому, партбюро і профбюро факультетів.

Як правило, соціалістичні зобов'язання виконуються і перевищуються. У 1972 році університет був нагороджений вимпелом Центрального райкому КПУ і райвиконкомом як переможець у змаганні на честь 50-річчя створення СРСР. 65 членів колективу нагороджені знаком «Переможець соціалістичного змагання 1973 року».

Попередні підсумки виконання

соціалістичних зобов'язань за третій квартал 1974 року дають право вважати, що у визначальному році п'ятирічки колектив виконає свої зобов'язання.

Доповідач проаналізувала роботу профорганізації у напрямку поліпшення учбово-виховної роботи, допомогу профбюро деканатам і партбюро факультетів у підвищенні успішності, відзначила, що найважливішим завданням всього колективу є даліше вдосконалення учбового процесу, більш активна участь у цьому профспілок як самої масової громадської організації. Боротьба за якість, нормальну систематичну роботу кожного студента протягом всіх років навчання є одним з головних завдань колективу.

Аналізуючи наукову роботу, В. Г. Грановська відзначила значні успіхи колективу, студентського наукового товариства, окремих факультетів, кафедр, підрозділів, учених та студентів. Допомогу деканатам, кафедрам у організації роботи студентських гуртків на-

(Закінчення на 3-й стор.)

Тю університету

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ УГОРСЬКИХ ДРУЗІВ

В нашому місті гостює делегація Сегедського міського Угорської соціалістичної робітничої партії на чолі з секретарем Сегедського міського партії Імре Озвальдом.

27 листопада в Будинку вечірніх відбулася прес-конференція угорських гостей. На ній були присутні члени делегації, журналісти обласних, багато-

тиражних газет, радіо, телебачення.

Прес-конференцію відкрив секретар Одеського міського партії Є. І. Стеценко. Гості розповіли про своє місто, про успіхи його трудівників, відповіли на численні питання.

Програма перебування угорських гостей дуже різноманітна. Сьогодні делегація має відвідати наш університет.

КУБОК — У НАС

Відбулися змагання на Кубок вузів міста. Вони проводились Облрадою ДСТ «Буревістник» і присвячувались 57-м роковинам Жовтневої революції. 15 команд брали в них участь.

З рахунком 2:0 наша команда перемогла команду медичного інституту в одній восьмій фіналу, команду інституту народного господарства з рахунком 5:0 — в одній чверті фіналу. Потім наші студенти перемогли команду інженерно-будівельного та інституту холодильної промисловості. Загальний підсумок забитих і пропущених м'ячів — 13:1.

У складі команди 6 студентів геолого-географічного факультету. Капітан — Анатолій Вербицький.

Члени команди — Іван Жекю Віктор Пилипчук, Ігор Скорописцев, Іван Афанасьєв, Василь Ніколюк (всі з геолого-географічного), Олександр Яценко, Анатолій Пуховий (юридичний), Євген Огороденко (філологічний), Сергій Хилюк (фізичний), тренер команди Олексій Попичко, а також Дмитро Подоба і Петро Некрасов (мехмат), Валерій Проклов (історичний).

Голова облради ДСТ «Буревістник» Л. І. Савчук вручила університетській команді оригінальний перехідний кубок.

А. ЛУПОЛОВЕР.

Фото В. Шишина.

СЕМІНАР

Проблеми,
пошуки,
пропозиції

«Несподіванок» може не бути

Історія нашого народу, яка вона багатобарвна! Скільки має героїчних сторінок! Однією з найяскравіших з них є історія виникнення Комуністичної партії, під чим керівництвом наш народ одержав перемогу у Жовтневій соціалістичній революції, побудував розвинуте соціалістичне суспільство і тепер буде комунізм.

І, здається, важко знайти людину, яку б не хвилювало минуле свого народу.

Семінарські заняття з історії КПРС. Вони допомагають повніше і ширше розібратися в політичних обставинах часу, допомагають опанувати велику творчу скарбницю, яку залишив нам В. І. Ленін. Наприклад, минуле заняття. Ми вивчали твір Леніна «Що робити?» З самого початку, обговорюючи кожну частину книги, ми гаряче дискусували, відстоюючи свої думки відносно самих різних аспектів твору. Семінар допоміг нам розібратися і в історичних умовах виходу твору, і в питаннях виникнення соціалістичної свідомості і втілення її в робітничий рух, і про необхідність побудови марксистської партії в Росії та в багатьох інших питаннях, розкритих Леніном у цій роботі.

Наш викладач Е. І. Дятлов допомагав нам вірно направити свої думки, підвести їх до найголовнішого, а наприкінці підбив підсумки, кожному вказавши на його помилки.

Після заняття відчуваеш задоволення, бо сторінки твору вже більше не здаються незрозумілими, як напередодні. Так, добре відчуваеш користь заняття, розумієш, що став багатшим, озброївся знаннями.

Але, на жаль, так вважають не

всі. Деякі студенти — першокурсники не серйозно ставляться до семінарів з історії КПРС. Не вчасно конспектують твори, які вивчаємо, і ще гірше — зовсім не з'являються на заняття.

Але, як відомо, що посієш — те й пожнеш. На першому курсі географічного факультету «урожай» і виявився поганий.

На атестації тільки 8 студентів одержали «відмінно», двоє — «незадовільно» і 7 — зовсім з історії КПРС не атестовані.

Надія факультету — відмінники вступних іспитів — не всі підтвердили це високе звання.

Дехто скаржиться, що, мовляв, це не звикли. А як же інші, ті,

що одержали «відмінно» та «добре».

Мабуть, вже слід взятися за навчання з усією серйозністю, бо за ті кілька днів, що дають на підготовку до екзаменів, не встигнеш ні «звикнути», ні вивчити весь матеріал, а тоді можуть бути справжні неприємності.

Треба кожен день наполегливо працювати, і не тільки в аудиторії, а й вдома. Тоді не буде «несподіванок» на сесії, бо вони трапляються тільки з тими, хто несерйозно ставиться до навчання.

В. МАЗУР,
студент I курсу геолого-географічного факультету.

«ТВОРЧО ОСВОІТИ СПЕЦІАЛЬНІСТЬ, СТАТИ АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ НАШОГО КОМУНІСТИЧНОГО БУДІВНИЦТВА, ПРОВІДНИКОМ ПОЛІТИКИ ПАРТІЇ В МАСАХ МОЖНА ЛИШЕ ОПАНУВАВШИ МАРКСИСТСЬКО-ЛЕНІНСЬКУ ТЕОРІЮ. ВЧЕННЯ МАРКСИЗМУ-ЛЕНІНИЗМУ — ЦЕ ОСНОВА, НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЧАСТИНА ЗНАТЬ СПЕЦІАЛІСТА БУДЬ-ЯКОГО ПРОФІЛЮ».

(З промови Л. І. Брежнєва на Всесоюзному зльоті студентів)

НА ДОПОМОГУ ПЕРШОКУРСНИКУ

Вивчення марксистсько-ленінської теорії — складне, дуже відповідальне і почесне завдання, що стоїть перед студентами перших курсів.

Першою необхідною умовою успішної праці є цілеспрямованість. Робота над книгою повинна бути підпорядкована певній системі. Передусім необхідно дотримуватись наміченого плану читання, тобто списку рекомендованої літератури, яку необхідно вивчити для засвоєння даної теми.

Визначити послідовність читання допомагають рекомендовані списки літератури, а також поради консультантів.

Перш за все необхідно ознайомитись з книгою загалом, тобто з'ясувати точний заголовок книги, коли, де, ким і під чією редакцією вона видана, проглянути систему приміток і ілюстрацій. Для попереднього ознайомлення важливо уважно прочитати передову до книги і її зміст.

Треба звернути увагу і на бібліографію. Список, доданий до книги, може бути використаний при більш глибокому вивченні питання.

Після попереднього огляду книги можна приступити до її вивчення. Читання повинно бути активним, свідомим. Яскраві зразки творчого і критичного читання дали Маркс, Енгельс, Ленін.

Головне при читанні книги — це уважно розібратись в матеріалі, який вивчається. Треба уявити, які думки доводять основні положення праці, які цифри і факти ілюструють їх, що є вступом, що є висновком. Необхідно уміти пов'язувати докази з висновками, факти з узагальненнями, порівнювати окремі положення книги і співставляти їх з сучасністю.

Треба звернути особливу увагу на висновки, що є в кожній главі і в кінці книги. Ці висновки узагальнюють весь викладений матеріал. Читачи їх, треба ясно уявити практичний матеріал теми, на основі якого вони зроблені.

Вміле використання системи підкреслювань, позначень має велике значення для засвоєння матеріалу. Крім того, позначення допомагають швидше знаходити потрібні для запису місця.

Якщо в процесі читання все здається однаково важливим, це свідчить про недостатнє осмислення матеріалу. В такому випадку необхідно повторити читання.

При цьому слід добиватись того, щоб не залишилось незрозумілих місць. Це досягається шляхом напруженої праці, перечитання тексту по декілька разів.

Можна вважати книгу, статтю чи главу зрозумілою до кінця тільки тоді, коли вдалося продумати, розкрити, коротко висловити ідеї книги.

В процесі читання можуть зустрітись незрозумілі слова, терміни, їх треба підкреслити, а потім з'ясувати їх значення.

Деякі товариші, зіткнувшись з незрозумілими місцями в тексті, припиняють роботу, чекаючи консультації. А ті, що уважно читали той чи інший розділ, переконувались, що попереднє розкривається в наступному. Деякі не виникають у полемічний характер твору, обмежуючись лише поверховим читанням. Зрозуміло, що таке «вивчення» не прийняте і не дає потрібних результатів.

Читання про те, як доцільніше читати — всю книжку або статтю відразу, вирішується в залежності від складності матеріалу та підготовки читача. Наприклад, «Капітал» Маркса краще вивчати по окремих главах. Якщо стаття чи глава велика і складна за змістом, то її можна вивчати по окремих питаннях.

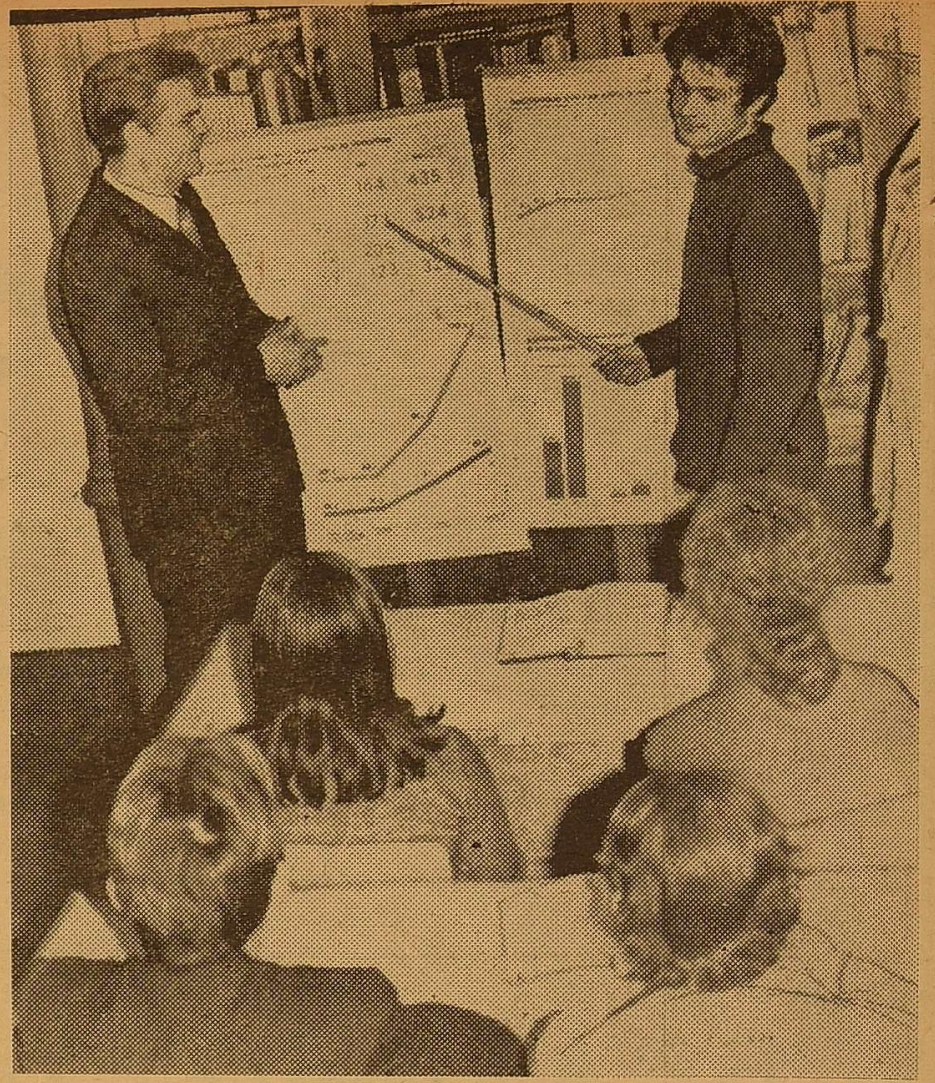
Під час читання тексту, звичайно, виникають власні думки. Їх також можна записувати на полях книжки чи на окремому аркуші, вказуючи при цьому сторінку і рядки прочитаного матеріалу.

Якщо книжка бібліотечна, ніяких підкреслювань і навіть позначень робити не можна. У такому разі користуються окремими аркушами, вкладеними в потрібні місця книги.

Існує багато методів поглибленої роботи над книгою: план (простий і складний), тези (прості і складні), конспект (текстуальний і вільний), вписування цитат, цифрового матеріалу і т. д. Вибір того чи іншого методу поглибленої роботи над книгою залежить від мети, яка стоїть перед читачем. Залежно від цього одну книжку можна тільки прочитати, другу повністю конспектувати, із третьої вписати лише окремі місця тексту.

Конспектувати можна тільки після того, як уважно продумав і осмислив текст. Ні в якому разі не можна конспектувати при першому читанні. Читання, обдумування, запис — три сторони єдиного процесу засвоєння. Обдумування, аналіз прочитаного — головне.

Однак на практиці часто трапляється інше. Наприклад, дехто з першокурсників робить так: поклавши перед собою «Маніфест Комуністичної партії» К. Маркса і Ф. Енгельса і зошит, починає зразу ж записувати зміст тільки

Цікаво проводить семінарські заняття з історії КПРС доцент Г. Д. Афіногенов. Поважають його студенти II курсу. На фото: На одному із семінарських занять відповідає студент II курсу мехмату Ян ХАЛУШКА (ЧССР).

ВЕЛИКЕ БАЧИТЬСЯ НА ВІДСТАНІ

Студенські роки. Час пізнання. Суспільству потрібні люди, здібні творчо працювати, люди, які добре розбираються у всіх подіях суспільного значення.

«Большое видится на расстоянии» і від нас, сьогоднішніх студентів, робітників, колгоспників, інтелігенції залежить чудова історія нашої Батьківщини, історія нашого життя. Без минулого нема майбутнього. Джерела народження радянської держави, робота з'їздів, сила партії — ось питання, які складають структуру семінарських занять з історії КПРС, які проводить у нас доцент О. Т. Альошкін.

Відкримілі епохи начебто напочують хвилю пристрастей в нашу аудиторію, коли у розпалі жваві захоплюючі суперечки, минуле вивчається з сьогоднішнім, відображаючись у нашій свідомості, формує індивідуальні погляди, пристрасті.

І аргументовані відповіді В. Янковського, Л. Богуславського, І. Братінова, В. Захватаєва, О. Куртової, О. Рахненко і ін. ґрунтуються не на уявах, а на міцних, копітко зібраних знаннях джерел марксизму-ленінізму, на умінні мислити широко, ініціативно, намаганні досягти істини, дійти до всього самими.

Нічого ховати шило в мішку, буває інколи, що семінари розпочинаються пасивно, люди знають матеріал, але «відсиджуються». Їх пасивність завжди розбивається об захопленість інших, у семінарських суперечках бере участь майже вся група.

Атестація дала конкретну відповідь, хто як знає історію КПРС.

Добрі і відмінні оцінки дають змогу прогнозувати, що студенти третьої групи II курсу юрфаку повинні скласти іспит з історії КПРС з відмінними показниками.

А. ГОРБУНОВА,
студентка II курсу юрфаку.

ЯК ВИВЧАТИ ПРАЦІ КЛАСИКІВ

що прочитаного абзацу, не знаючи, про що буде йти далі мова, і тому не може відрізати головне від другорядного, він все перепише, механічно змінюючи фрази. Розібратися у цьому конспекті важче, ніж в книжці. Отже, товариш витратив багато часу, а змісту книжки не засвоїв.

Конспект повинен бути чітким і послідовним. В. І. Ленін говорив, що в конспекті окремі фрази і навіть окремі слова мають незрівнянно важливіше значення, ніж в повному викладі.

В залежності від своїх особливостей, знань у певній галузі і загальної підготовки кожний виробляє найбільш зручну для себе форму конспектування матеріалу. Існує три типи конспектування: текстуальний, вільний і змішаний. Текстуальний конспект складається з послідовних вписок із книги. Беруться найважливіші місця — теорія, факти — і опускається все другорядне, повторення, вставні слова, деякі приклади, що наводяться автором для підсилення основної думки. Текстуальне конспектування застосовується, головним чином, у тих випадках, коли необхідно мати точні вписки із книги. Цей метод конспектування менш економічний.

Зручніше в учбовій роботі складання вільного конспекту. Вільний конспект складається із записів читача, коли він своїми словами викладає найбільш важливі місця книги. Цей конспект важче вести, але зате він розкриває здатність до самостійного викладу думок. Якщо при читанні було все зрозуміло, то записувати своїми словами цілком посилає завдання. Непогано, якщо в конспект увійдуть дослібно деякі думки автора книги — цитати.

Конспект, що включає в себе поряд з вільним викладом вписки, цитати, називається змішаним.

Другим важливим видом опрацювання матеріалу є вписка окремих місць на картки. Система таких вписок-цитат дає можливість в будь-який час використати думки і факти прочитаної книги для певного питання. Інколи вписку цитат роблять на додаток до конспектування. В такому разі вписують найважливіші положення, розроблені в книзі. Кожну цитату треба вписувати на окремій картці. Цитата повинна бути записана документально точно.

Дуже незручно робити вписки під час читання. Це відвертає увагу. Крім того, тільки після опрацювання статті повністю можна визначити і вписати найголовніше. Найкраще позначити головні місця в процесі читання, а

потім уже робити вписки. На звороті картки можна робити помітки з якою метою вписана цитата, для чого може бути використана. Також цінно вписувати на картки найважливіший цифровий матеріал, що подається в статті. Найкраще вписувати у вигляді таблиць.

При вивченні кількох джерел, потрібних для засвоєння даної теми, треба опрацювати кожну книжку окремо, а потім зробити з усіх загальні висновки.

Не менш важливим методом поглибленої роботи над книгою є складання тез і рефератів. Тези — це стисло сформульовані, категорично виражені основні положення праці. На відміну від пунктів плану в тезах розкриваються думки автора, дано короткий узагальнюючий висновок. Тези бувають прості і складні. Прості тези включають в себе тільки основні положення праці. В складні тези включаються докази, переклади, пояснення і т. д.

Реферат — короткий виклад основних положень книги, теми чи наукової проблеми. Відповідно до цього реферат може бути написаний по всьому змісту книги, по тій чи іншій темі, проблемі. Часто реферат може бути підсумковою роботою з теми, яка вивчається. Дуже ефективно використання рефератів під час семінарських занять.

Самостійна робота над вивченням теорії — не самоціль, не навчання заради навчання. Вона покликана виховувати загартованих борців, які б могли перетворювати в життя велике вчення марксизму-ленінізму. Кожен вивчаючий повинен оволодіти не тільки певною сумою знань в галузі марксистсько-ленінської теорії і історії КПРС, але і марксистсько-ленінською методологією, діалектичним методом наукового вивчення, дослідження і пізнання навколишніх явищ природи і суспільства. В сучасний період виключно велике значення має боротьба з буржуазним націоналізмом і його різновидом сіонізмом, ревізіонізмом, з усіма проявами буржуазної ідеології.

У своїй наполегливій роботі над книгою треба завжди пам'ятати ленінський заповіт, що комуністом можна стати лише тоді, коли збагатиш свою пам'ять знаннями всіх тих багатств, які створило людство.

Я. ШТЕРНШТЕЙН,
доцент кафедри історії КПРС.

ЗВІТ ЗА ТРИ РОКИ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

дають профбюро геолого-географічного, біологічного, юридичного, філологічного, хімічного факультетів.

Виробнича комісія профкому проаналізувала роботу НСТ і обговорила результати перевірки на одному із засідань. Вивчення цього питання показало, що більшість профбюро не приділяють ще належної уваги науковій роботі студентів. Слід більше уваги приділяти побуту аспірантів — зважати на зміни.

Велику увагу доповідач приділила питанню ідейно-виховної і культурно-масової роботи, ролі профспілкової організації в ідейно-загартуванні майбутніх спеціалістів.

Формування спеціаліста через учбовий процес доповнюється різноманітними формами позаучбової роботи, яка духовно збагачує студентів, виховує непримиренність до проявів буржуазної ідеології, прищеплює смак, залучає до фізичної культури.

Великий ефект для виховання студентства дає робота клубів — студентського і спортивного, а також клубів за інтересами кафедральних і факультетських: «Радикал», «Аристон», «Катанан», «Іскра».

У звітний період успіхів домоглися колективи художньої самодіяльності. Зараз працюють 8 колективів.

Стала вже традицією першість художньої самодіяльності в Центральному районі, переможцями були наші самодіяльні артисти і на обласному фестивалі «Студентська весна», на республіканському фестивалі, присвяченому 50-річчю СРСР, наші колективи — хор, ансамбль народного танцю і «Льонок» стали лауреатами.

Проводиться шефська робота у Іванівському і Комінтернівському районах, на підприємствах. Проводився обмін художньою самодіяльністю з університетами-побратимами.

Є значні успіхи в спорті. Однак зроблене не задовольняє колектив. Особливо діяльність спортклубу.

Поліпшення трудової діяльності колективу тісно пов'язане з необхідністю поліпшувати побутові умови. За звітний період дещо зроблено, однак житлова проблема багатьох викладачів і співробітників залишається невирішеною. Допоможе в якійсь мірі 108-квартирний кооператив в ній будинок.

Ще малий процент забезпеченості студентів гуртожитком. Коли стане до ладу 9-поверховий гуртожиток, з цим питанням буде легше, але цього ще недостатньо. У 1975 році планується будівництво ще одного — 12-поверхового гуртожитку. Щоб повністю вирішити проблему, треба будувати, крім запланованих, ще два гуртожитки.

Студенти справедливо говорять про недостатність затишку у гуртожитках, але нерідко забувають про свої обов'язки по виконанню правил проживання. Великі завдання стоять перед профорганізацією у справі поліпшення ідейно-виховної роботи серед тих, хто живе у гуртожитках.

Ідальні та буфети ще не відповідають потребам колективу. Вони недостатньо забезпечуються молочними та дешевими м'ясами і ковбасними виробами.

Доповідач розповіла про оздоровлення студентів, відзначила велику роль, яку відіграв у оздоров-

ленні спортивний табір.

Голова профкому проаналізувала організаційно-масову роботу, відзначила найбільш активних, тих, хто недостатньо працював, не виправдав довіря членів профспілки.

Конференції передували звіти і вибори у первинних організаціях. Вони по-діловому підбили підсумки, проаналізували недоліки, накреслили плани на майбутнє. Було висловлено багато пропозицій і рекомендацій, які новому складу профкому слід врахувати.

У значній мірі від діловитості профорганізації, їх енергії, уміння докласти свої зусилля залежить успіх у вирішенні завдань, які стоять перед колективом у підготовці висококваліфікованих спеціалістів.

Так загалом виглядала «схема» звітної доповіді профкому. Як бачимо, доповідач коротко проаналізувала всі галузі життя університету, значну роль у яких повинні відігравати профспілки.

Виступаючі доповнили доповідь. Особливо з тих питань, які були недостатньо висвітлені у доповіді. Про велику роботу, яка проводиться з метою поліпшення справи з технікою безпеки, говорив старший інженер В. Д. Волошановський.

Учбово-виховна робота була в центрі уваги профбюро філологічного факультету, сказала доцент Є. І. Петряєва. Принесли користь аналіз і обговорення справ на III курсі українського відділення та на вечірньому відділенні. Профбюро приділяло увагу питанням побуту і виховній роботі у гуртожитку.

Командант гуртожитку № 5 Н. У. Цисар говорила про взаємозв'язок у роботі між командантом, технічним персоналом і студентами, а також про необхідність бережно відноситись до майна.

Неприпустимо довго тривав ремонт буфету у корпусі біофаку, сказав у своєму виступі студент геофаку В. Лесницький.

І як стара пісня, знову виникло питання про те, що доріжки до факультету не заасфальтовані і не освітлені. Про цю проблему ми чуємо від конференції до конференції, підкреслила у своєму виступі член профбюро біофаку В. М. Малаховська. А становище з цими доріжками з кожним роком все гірше.

Гуртожиток — теж наше наболіле питання, відзначила В. М. Малаховська. Можна багато зробити, якщо є бажання і якщо встановлюється взаємопорозуміння між профбюро і працівниками гуртожитку і студрадою. Багато скарг на грубощі з боку обслуговуючого персоналу. Треба значно покращити медичне обслуговування. Профбюро слід більше працювати у справі підвищення загального культурного рівня студентів, зміцнення дисципліни у гуртожитку.

Необхідності приділяти більше уваги факультетській самодіяльності, зміцненню її матеріальної бази присвятив свій виступ студент-гуртожитку Л. Богуславський. Про розвиток в університеті патентної справи і необхідність більше уваги приділяти винахідницькій роботі говорив старший науковий співробітник НДСу В. І. Шилов.

Дуже мало ще в профбюро факультетів і в профкомі студентів, відзначила член профкому професор А. І. Дьоміна. Мабуть, настав час, сказала вона, поставити питання про розділення профкому на місцевком і студентський проф-

ком. Вона також зупинилась на питанні роботи з ветеранами праці.

Перший проректор професор Д. І. Поліщук звернув увагу на те, що профком недостатньо уваги приділяє виробничим питанням. В університеті проводиться значна робота по поліпшенню якості підготовки спеціалістів, а профком залишається осторонь, хоч має відігравати вирішальну роль. Робота ця нелегка, потребує мобілізації всього колективу. І профком повинен сказати своє слово.

Коли йдеться про здоров'я студента, треба піклуватись не тільки про оздоровлення, а й про повсякденне доброякісне харчування, поліпшувати роботу буфетів і їдальень.

Рівень організаційної роботи профкому бажано бути кращим, відзначив секретар парткому доцент Л. Х. Калуст'ян. Новому складу слід значно підвищити рівень організаційної роботи.

У звітній доповіді названі ті, хто сумлінно ставиться до своїх обов'язків. Та є й такі, хто не виправдовує довіря. Треба з них суворо спитати, виховувати їх. А партійним бюро факультетів краще здійснювати керівництво профбюро.

Необхідно також більше уваги звертати проблемам побуту. Як могло статися, що буфет на біофаці не працював майже два місяці і нікого це не турбувало. Коли захотіли, знайшли матеріали, робітників і виконали ремонт за тиждень.

Секретар парткому зупинився на питаннях виховної роботи і дисципліни у гуртожитках. Викладачам, членам профкому, профбюро слід частіше бувати у гуртожитках, більше цікавитись життям студентів. А то буває, що студенти добре знають свої права, але забувають про обов'язки.

Роботу по організації соціалістичного змагання профком має вести не кампанійськи, а повсякденно.

Голова обкому Спілки працівників освіти вищої школи і наукових закладів Н. О. Дубовик відзначила, що на конференції багато говорилось про досягнення профспілкової організації. Тому вона хоче зупинитись на проблемах, які потребують вирішення. Н. О. Дубовик відзначила недоліки в організації соціалістичного змагання, піддала критиці організаційно-масову роботу комісії профкому. Вона відзначила низький рівень організації навчання профактиву. Новому складу профкому слід, очевидно, починати з організації навчання профактиву, з корінного поліпшення роботи профгрупи.

Університет — іривідний учбовий заклад міста. Тому має бути прикладом в організації профспілкової роботи.

На конференції обрано новий склад профкому. Йому належить врахувати досвід попереднього складу і зауваження, які зробили делегати конференції профкому. Профспілкової організації є над чим працювати. Є багато проблем, які потребують вирішення. Справа честі нашого колективу — організувати роботу так, щоб не було нарікань, щоб всі ланки працювали чітко, з повною віддачею, творчо. Бути на рівні сучасних вимог — під таким девізом повинен працювати новообраний профком.

А. КУЗЬМІН.

У деканаті філологічного факультету вирішувалося питання про поселення в гуртожиток однієї з студенток V курсу. Студентці запропонували сісти за стіл і написати про все, що вона зробила для факультету і взагалі для університету за всі роки навчання у вузі. І дівчина відмовилась. Відмовилась тому, що не мала про що писати...

З цього епізоду почала свою тріумфальну одну з виступаючих на звітно-виборних комсомольських зборах філологічного факультету. Цим прикладом було розпочато розмову про громадське обличчя студента-комсомольця. «А що я зробив корисного у громадському житті своєї групи, курсу, факультету?» — думалося кожному. І такий аспект розгляду і аналізу роботи комсомольської організації факультету був одним з головних на зборах.

ГРОМАДСЬКЕ ОБЛИЧЧЯ ТВОЄ

Слід відзначити, що комсомольське бюро самокритично поставилося до перегляду всього зробленого за звітний період. Це допомогло краще розкрити громадське обличчя комсомольця філфаку. Яке ж воно, це обличчя? Його визначають факти.

Літню сесію студенти склали набагато краще, ніж зимову. Число відмінників збільшилося на 7 чоловік, а число боржників (хоча воно ще не мале) зменшилося на 28 чоловік. На факультеті є ряд студентів, які неодноразово нагороджувалися дипломами і грамотами за свої наукові дослідження. Це В. Панченко, В. Полтавчук, О. Бондар, Н. Пештималджян.

Найкращим на факультеті є V курс російського відділення, на якому 43 студенти навчаються без «тріжок», з них 11 — відмінників. Друга група цього курсу зайняла друге місце в університетському огляді-конкурсі на крашу академічну групу, присвячену 50-річчю присвоєння комсомолу імені В. І. Леніна.

Виконуючи рішення XVII з'їзду ВЛКСМ, комсомольці факультету взяли шефство над учнями ПТУ № 2 і № 14 м. Одеси та технічному харчової промисловості.

... І чуйна людина

У деканаті по роботі з іноземними студентами і на кафедрі російської мови часто можна почути: «Треба порадитись з Василем Григоровичем». До заступника декана приходять, звонять в будь-який час. Важка і завидна участь людини, до якої тягнуться люди, чия думкою дорожать, чия допомога і чия порада так необхідні.

Чим тільки не доводиться займатись заступнику декана навчання іноземних студентів, їх літній відпочинок, екскурсії і побутові проблеми та багато-багато іншого. Молоді викладачі ретельно вивчають методичний досвід Василя Григоровича, досвідчені — консультуються, розроблюючи нову методику, освоюючи можливості техніки, яка є на кафедрі, лінгфонного класу. Іноземні студенти завжди задоволені зустрічами, бесідами, заняттями, спільними прогулянками, роботою у перекладацькому факультативі і в іншому, що є така душевна людина, яка допомагає кожному, хто до неї звернеться.

«Всі ми цінимо творче горіння нашого колеги, його солідний досвід і талант адміністратора і вихователя, знання і ерудицію. У всьому, що зроблено останнім часом, є значна доля праці і душі

Все це хороші сторони студентського життя. Та не тільки вони характеризують обличчя комсомольця факультету.

На філфаці часто спостерігаються пропуски занять, студенти не систематично готуються до практичних. Особливо багато пропусків мають студенти III курсу українського відділення.

Дуже прикро і боляче говорити і про те, що на факультеті є ще факти грубого порушення комсомольської дисципліни, які свідчать інколи про відсутність у студентів елементарної культури. Зараз у філологів немає своєї Дошки пошани. Коли її створили, деякі фотографії були зірвані вже наступного дня. А зовсім недавно хтось вирівав фото із стінгазети «Філолог». І цей «хтось» — безперечно, комсомольць, студент нашого факультету.

Зараз 44 студенти факультету

мають академзаборгованості.

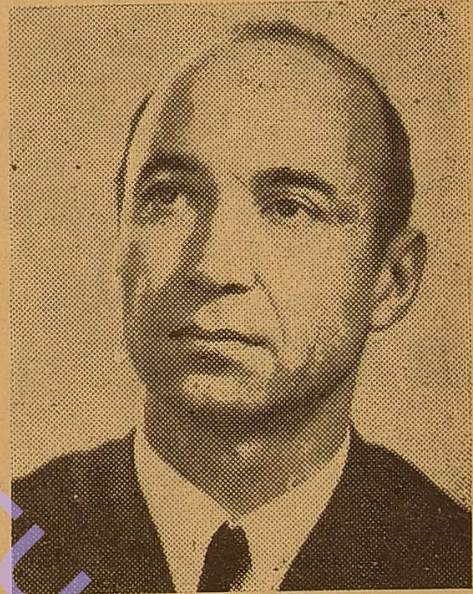
На зборах було вказано і на прогалини в культурно-масовій роботі, в організації студентського дозвілля. «На запитання, чи можна жити цікавіше? — говорити у своєму звіті секретар комсомольського бюро Віктор Гусак, — кожен відповів, що можна. Але треба не чекати, поки щось зробить комсомольський актив, потрібно самому бути активним. Тому що група ініціативних людей ніколи не зробить життя студентів цікавим, якщо цього не хочуть всі».

Слід відзначити, що на зборах не було жодного виступаючого, з уст якого не прозвучало б слово «недоліки». Це не свідчить про те, що у роботі комсомольців філфаку було більше недоліків, ніж хороших справ. Це свідчення неможливості до себе, високої свідомості члена ВЛКСМ.

Комсомольський актив поновився студентами молодших курсів.

На першому засіданні нового комсомольського бюро факультету було розподілено обов'язки між його членами. Секретарем бюро обрано студентку II курсу українського відділення Людмилу Коваленко.

С. КОМАР.

заступника декана — у роботі деканату, кафедри і оснащення її технікою, у створенні лінгфонних класів.

2 грудня поздоровлень у В. Г. Соломонова буде багато. Вони придуть від учителів німецької, англійської мов шкіл нашої області і України, від колег з факультету РГФ, де він працював.

Ми знаємо, що на поздоровлення будуть адреси наших випускників — іноземних студентів, стажерів, аспірантів із різних країн світу.

Від всієї душі ми, викладачі і співробітники, поздоровляємо Василя Григоровича з 50-річчям і бажаємо йому здоров'я, творчих сил, всього найкращого!

Ми, студенти з ЧССР і НДР, гаряче і щиро вітаємо нашого всіма шанованого товариша-комуніста і наставника. Ми хочемо подякувати його за ту велику роботу, яку він проводить з нами, за допомогу, яку надає нам так часто.

Його дружні поради нерідко так необхідні у вирішенні багатьох наших проблем. Його турбота і доброта допомагають нашому навчанню у Радянському Союзі.

Партійні і молодіжні бюро аспірантів і студентів ЧССР і НДР.

ДЕНЬ НАУКИ

Викладачі і студенти нашого університету нерідко виїжджають на заводи міста, у колгоспи і радгоспи області з лекціями, диспутами, організують науково-практичні конференції, дні науки.

21 листопада на одеському заводі «Центроліт» відбувся День географічної науки. Гостями робітників були викладачі університету кандидати географічних наук Д. І. Богунен-

ко, К. Є. Повітчання, старший викладач Н. О. Мазур, а також студенти члени лекторської групи при кафедрі економічної географії.

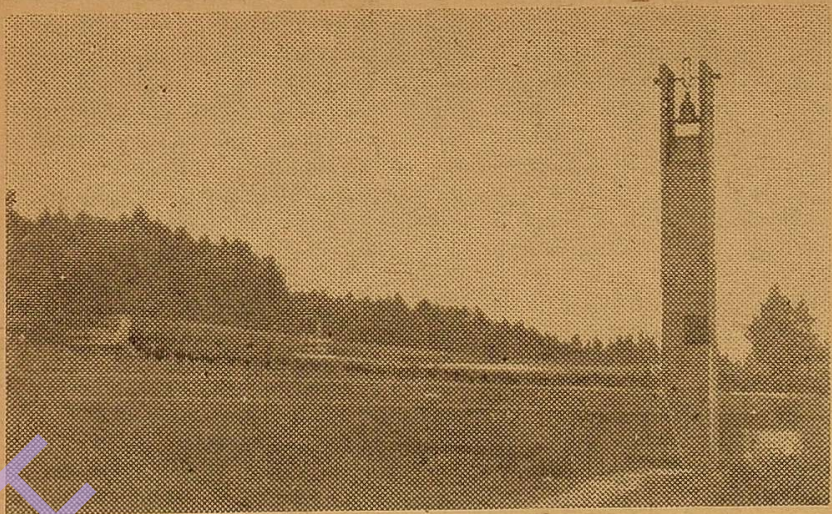
З великою увагою прослухали трудівники заводу лекцію доцента К. Є. Повітчання «Проблеми великого міста і їх вирішення на прикладі Одеси». Багато робітників цікавились питанням, де можна прослухати лекцію на подібну

тему ще раз.

Успішно виступили Н. О. Мазур, студенти геофаку В. І. Дойбан, В. А. Хомутов, Є. М. Сироткін.

Доцент Д. І. Богуненко присвятив свою лекцію Програмі Миру, прийнятій XXIV з'їздом КПРС.

Просяючись із своїми гостями, робітники заводу виявили бажання зустрічатись з університетськими вченими частіше.

ХАТИНЬ

Спогади... Вони залишаються після кожної подорожі, після кожної зустрічі з невідомим, новим, цікавим, незвичайним. У нас, групи студентів-філологів, що проходили музейну практику в Білорусії, залишилася сила-силенна вражень. Ми з вдячністю будемо згадувати білоруських сябрів (так по-білоруськи звучить слово «друзі»), гостинність яких не знала меж. Ми з великим натхненням будемо розповідати на своїх уроках про сонячне і прекрасне місто Мінськ, про його музеї, театри, проспекти, про чудесних людей, про наші зустрічі з представниками культури братньої республіки.

Кажуть, що з людської пам'яті нічого не викинеш. І воно, напевне, вірно. Прошов час, вгамувалися в голові дорожні враження,

все якось розклалося по своїх полицях. Але тільки-но заходить мова про Білорусію, вразу ж серед загальної маси спогадів чітко постають, затуляючи все інше, спогади про Хатинь, Брест, Великий та Малий Тростянець... То — меморіальні комплекси, то біль і страждання білоруського народу, то — ошатний гнів і нескореність. Кожен, хто бував у цих місцях, кожен, хто ближче познайомився із сторінкою історії, виписаною кров'ю, не має права мовчати. Він повинен розповідати про Хатинь, про фортецю над Бугом, про 260 концтаборів, побудованих фашистами на території Білорусії, рідним, знайомим і незнайомим людям. Кожна людина світу має знати про великий біль і великий гнів народів...

карбувані назви концтаборів та місьць масового винищення радянських людей, а також кількість знищених.

Меморіальна плита № 6. Табір смерті Малий Тростянець. Він був організований німецькою таємною пдліцією для мирних громадян за 10 кілометрів від Мінська по Могилівському шосе.

До війни на цьому місці було колгоспне поле. Колосилося жито, проростали поміж нього польові маки. У війну на тому ж самому місці «заколосився» колочий дріт в п'ять рядів, а за ним проростала смерть. В кінці червня 1944 року, коли почала наближатися Радянська армія, фашисти розстріляли і спалили в одному з табірних хлівів 6500 чоловік. А всього в Тростянці гітлерівці замучили, замордували, спалили, розстріляли, повшарили 206500 мирних жителів. І так біля кожної меморіальної дошки, на протязі всіх 128 метрів. О, фашистські катюги вміли лічити смерті. Ні, не на одиниці чи десятках. Ні не у відкритому бою. Вони вбивали мирних жителів: дітей, жінок, пристарілих. У спину вбивали. Беззбройних. Слабких.

Ми покидаємо Хатинь. Тут не чути ревіння автомобільних моторів, і повітря не насичене парами бензину. Тут стоїть тиша. І лише дзвони, хатинські дзвони рівномірно, через кожну хвилину, порушують її. Вони дзвенять на весь світ...

В. КОЗЮРА.

Дзвенять дзвони Хатині. Студенти йдуть вулицями великої скорботи.

Фото В. Мілешко.

Хатині дзвін — не прощальний дзвін, Не смиренний дзвін, А пабатний дзвін.

(М. НАГНІВІДА). Серед одвічних лісів та молодих перелісків в'ється гігантською чорною стрічкою автотраса Мінськ — Вітебськ. Мчать, обганяючи одне одного, комфортабельні закордонні «Опелі», «Форди», «Мерседеси», безперервним ланцюгом тягнуться автобуси. Одна за одною змінюються таблички з назвами сіл та містечок, всілякі дорожні позначки та показники. Це велика бетонна брила земляно-сірого кольору, відлита у формі стріли. Вона ніби говорить: «Люди, не проходите, не проїздіть мимо. Тут була велика трагедія. Вклоніться полеглим». І стиснуть хід авто, і стихає безтурботний сміх, і люди йдуть до Хатині...

багато. Вони тісним кільцем оточили село... А в небі вибожжували пташки, а над лісом стояла весняна тиша...

Потім був якийсь моторошний регіт фашистських скуловоротів, було таке остогидле за два роки «Шнель! Шнель!», був плач матерів і крик немовлят, було декілька автоматних черг... І вже не було тиші. Людей зігнали до хліва. Всіх. Як скотину. Тільки трьом дітям: Володі Яскевичу, Соці Яскевич та Сашкові Желобковичу вдалося сховатись від фашистських очей.

149 чоловік було в хліві. 149 сердець билось за дерев'яними стінами. 149 пар очей дивилися, як зачинялися двері, як зник останній промінець сонця в щілині. А потім вони тільки чули якусь метушню біля хліва, дружній регіт фашистів і чийсь моторошний зойк: «Горимо!» Люди били в двері хліва. І двері впали. Але не сонце їх зустрічало, і не свіже повітря лісу. Їх зустрічав свинець. Свинець роти фашистських головорізів. Вся рота біла по невеличкій площі дверей хліва. І реготалася...

Ми йдемо меморіальним комплексом. У центрі його розташована бронзова скульптура Нескореної Людини — людини, що вилетіла на своїх плечах всі страхоти війни, що живою встала з вогню. Біль і гнів, ненависть і пом-

ста вкарбувалися в бронзі. А величезні, жилаві, мозолисті руки обережно тримають тіло замученої дитини. Бронзовий монумент — прокляття фашизму, прокляття війни.

Ось чорні гранітні плити. Вони символізують дах обгорілого хліва. Зупиняються люди. Прислухаються. І чути стає тупіт кованих чобіт, стогін людей, автоматні черги. Люди стоять і плачуть... А вони, фашистські катюги, не плакали тоді, вони реготалися. Ім з молоком матері втелешували спрашні гітлерівські істини: «В тебе немає серця, нервів, на війні вони не потрібні. Знищуй в собі жалість і співчуття — убивай кожного росіянина, радянського, не зупиняйся, якщо перед тобою стара людина чи жінка, дівчинка чи хлопчик, — вбивай, цим ти врятуєш себе від загибелі, забезпечиш майбутнє своєї сім'ї і прославишся навіки».

Ми йдемо біля кладовища сіл. Єдиного в світі. Село Дремлево, село Ладеево, село Ала, село Заболоття, село Гарани... А всього 136... 136 трагедій, подібних хатинській.

Душа... А чи була вона в них, в отих пім'яв у сірих мундирах? Вони писали щоденники, вони читали книги. Навіщо? Щоб відкрити ту книгу, навести дулю автомата і сіяти, сіяти, сіяти зерна смерті: по Білорусії, по Росії, по

Україні, по всій землі. А страшні щоденники залишити в спадщину своїм дітям. Щоб і ті доівали:

«Не вийшло і не вийде», — говорить радянський народ. «Не вийшло і не вийде», — говорить величезна «Стіна відроджених сіл». Це стіна тих сіл, які були опалені, а потім звелися з руїн та згарищ. Їх багато. Дуже багато...

Ми йдемо далі Хатинським меморіальним комплексом. Все тут зроблено просто, строго, велично. Граніт і камінь, залізо і бетон говорять. Вони розповідають людям про біль і нескореність народу.

«Стіна пам'яті». Вона розкриває ще одну тему — тему концентраційних таборів, яких було в Білорусії 260. По всій довжині стіни в 128 метрів — ніші для меморіальних плит, на котрих ви-

У НАС В ГОСТЯХ

„КОМСОМОЛЬСЬКА ІСКРА“

Сьогодні у нас в гостях «Комсомольська іскра» — газета молоді і для молоді. З її сторінок постає образ молодої людини — будівника комуністичного суспільства, наставників молоді. У нарисах і кореспонденціях журналісти і юнкори газети намагаються розповісти про успішні молодіжні колективів, які йдуть попереду у Все-союзному соціалістичному змаганні. У газеті друкуються матеріали про героїв, чий імена ввійшли в історію минулого і сьогодення. «Комсомольська іскра» торкається актуальних питань нашого життя.

Не сходять рубрики «Літопис четвертого, визначального», «Пар-

ШЛЯХ, ЩО НЕ МАЄ КІНЦЯ

Над причалами Варненського морського вокзалу висів теплий, ранній жовтень. До теплохода, що мав відійти на Одесу, підійшла невеличкого зросту сива жінка. — Марія Фортус, — захвилювалися люди, що чекали посадки. Це була справді вона. Відома радянська розвідниця Марія Олександрівна Фортус. Перші завдання більшовицької організації в Херсоні, де народилася, в тринадцять років розпочала трудовий, у сімнадцять — революційний шлях... Врятування кошової Херсонського губчека... Розвідка в стан махновців, де потрапила до полону, була розстріляна, але вижила... Участь у боях проти фашистів в Іспанії. Формування партизанського загону Медведєва. Розвідувальні операції на території Болгарії, Угорщини,

тійне доручення — урожай», «Служба комсомольської інформації», «Герой дня», «Ким бути? Яким бути?», «Поряд з цікавою людиною», «Людина серед людей» — під такою рубрикою йде мова з читачем у зв'язку з різними питаннями, які зустрічаються в житті. Чимало листів надходить у клуби газети «Щит і меч», «Інтерклуб», «Одесика», «Шкільний меридіан» і ін. Надсилайте свої листи! Співробітничайте з нами! «Комсомольська іскра» пише для всіх категорій молоді — робітників, колгоспників, інтелігенції, студентів, учнів.

Читайте і передплачуйте «Комсомольську іскру»!

ли зброю. Їх треба було негайно віднайти, бо невідомо, яку таємницю вони тримають. Справу до ручили мені та ще одному чеському товаришеві. Якийсь час наші блукання на горах були безрезультатними. Та допомогла злива, котра зненацька захопила нас. Коли вона вщухла, я помітила, як вода з калабратин в одному місці особливо швидко просочується в землю. Запропонувала супутникові рвонуту тут кущ. Він рвонув і разом з ним упав. Мн зрозуміли: місце, де знаходилися заводи, знайдено. Коли воно було розміноване, в одному з тунелів сапери побачили гору вибухівки. Як встановили пізніше, було її там близь-

ко 100 тонн. Вона мала сильну дію і призначалася для реактивних снарядів. Незавжди уявити долю Літомержице, якби раптом підірвалася одна міна, друга, а за ними та смертоносна гора... — Зараз радянський народ і весь прогресивний світ готується відзначити 30-річчя перемоги над фашистською Німеччиною. Що у ваших, Маріє Олександрівно, особистих планах у зв'язку з підготовкою до цього свята? — Мені пощастило працювати з Жанною Лябурб, Долорес Ібарурі, Георгієм Димитровим, Миколою Кузнецовим, маршалами СРСР Р. Я. Малиновським, С. С. Бірюзовим. Зараз відновлюю свої давні щоденники, записи. Я брала участь у підготовці книги «Поєдинок з Гестапо». Але там подала лише кілька епізодів з того, що мені насправді відомо. Думаю до 30-річчя Перемоги взяти участь у підготовці ще однієї книги.

Кор. «КІ» Ю. ШЕВЧЕНКО.

Отже, ми земляки, — привітно посміхнулася вона. Запитали про справи, які вона мала в Болгарії. — З Болгарією мене пов'язують десятки дружніх зв'язків, які беруть початок ще з часів війни, — почала вона. — Мені у складі 3-го Українського фронту довелося пройти з боями від нинішнього міста Толбухін аж до Софії. З того часу одержую від болгар багато листів, запрошень приїхати. Оце ж саме і збралася відвідати місто, де воювала. Виступала перед робітниками, студентами, учнями. Розповідала про часи визволення Болгарії від фашизму і свою скромну участь у тому.

Чехословаччини... Ці епізоди почали відновлюватися в пам'яті разом з кадрами фільму «Салют, Марія», що створений на основі фактів з її життя. Згадувалися прочитані статті, розповіді про мужність, велику любов до людей, відданість ідеям Ленінської партії. Коли теплохід відійшов і вже не видно було помахів рук проводжаючих, ми підійшли до Марії Олександрівни. Вона зраділа, почувши, що ми з Одеси. І почала пригадувати, як у далекі роки, під час іншої інтервенції проти молодого Радянської республіки, вона важкими таємними шляхами доставляла з Одеси в Херсон газету «Коммунист». В ній більшовики роз'яснювали іноземним морякам справжню підступну мету їхнього перебування у південних портах України.

Вони ж було їхньою першою столицею. Альба Регія — так називали Секешфегервар римляни. Це слово стало позивною радистки-розвідниці Лідії Сергіївни Мартиненко, яка пробралася в місто і корегувала вогонь радянських військ так, аби він не заціпав споруд дерев'яної столиці. Минулої весни я стала почесною громадянкою чехословацького міста Літомержице. У його врятування брала найбезпосереднішу участь. То було в перші повоєнні місяці. Нашому командуванню стало відомо, що десь у горах, в районі Літомержице, німці залишили кілька підземних заводів, що виробля-

ко 100 тонн. Вона мала сильну дію і призначалася для реактивних снарядів. Незавжди уявити долю Літомержице, якби раптом підірвалася одна міна, друга, а за ними та смертоносна гора... — Зараз радянський народ і весь прогресивний світ готується відзначити 30-річчя перемоги над фашистською Німеччиною. Що у ваших, Маріє Олександрівно, особистих планах у зв'язку з підготовкою до цього свята? — Мені пощастило працювати з Жанною Лябурб, Долорес Ібарурі, Георгієм Димитровим, Миколою Кузнецовим, маршалами СРСР Р. Я. Малиновським, С. С. Бірюзовим. Зараз відновлюю свої давні щоденники, записи. Я брала участь у підготовці книги «Поєдинок з Гестапо». Але там подала лише кілька епізодів з того, що мені насправді відомо. Думаю до 30-річчя Перемоги взяти участь у підготовці ще однієї книги.

ли зброю. Їх треба було негайно віднайти, бо невідомо, яку таємницю вони тримають. Справу до ручили мені та ще одному чеському товаришеві. Якийсь час наші блукання на горах були безрезультатними. Та допомогла злива, котра зненацька захопила нас. Коли вона вщухла, я помітила, як вода з калабратин в одному місці особливо швидко просочується в землю. Запропонувала супутникові рвонуту тут кущ. Він рвонув і разом з ним упав. Мн зрозуміли: місце, де знаходилися заводи, знайдено. Коли воно було розміноване, в одному з тунелів сапери побачили гору вибухівки. Як встановили пізніше, було її там близь-

ко 100 тонн. Вона мала сильну дію і призначалася для реактивних снарядів. Незавжди уявити долю Літомержице, якби раптом підірвалася одна міна, друга, а за ними та смертоносна гора... — Зараз радянський народ і весь прогресивний світ готується відзначити 30-річчя перемоги над фашистською Німеччиною. Що у ваших, Маріє Олександрівно, особистих планах у зв'язку з підготовкою до цього свята? — Мені пощастило працювати з Жанною Лябурб, Долорес Ібарурі, Георгієм Димитровим, Миколою Кузнецовим, маршалами СРСР Р. Я. Малиновським, С. С. Бірюзовим. Зараз відновлюю свої давні щоденники, записи. Я брала участь у підготовці книги «Поєдинок з Гестапо». Але там подала лише кілька епізодів з того, що мені насправді відомо. Думаю до 30-річчя Перемоги взяти участь у підготовці ще однієї книги.

Анкета, яку газета зазвичай пропонує своїм читачам, вже стала традиційною. Це свого роду заочна читачка конференція, яка допомагає редакції краще знати думки читачів про газету, визначити, які теми, питання, проблеми найбільш хвилюють їх, на що слід звернути особливу увагу при підготовці номера «КІ» до виходу в світ. Така конференція допомагає в створенні обличчя газети.

- 1. Яку рубрику (тематичну сторінку, клуб) ви вважаєте найбільш цікавою в газеті?
 - 2. Які матеріали 1974 року вам найбільше сподобались і чому?
 - 3. Ваша думка про фотознімки та оформлення газети?
 - 4. Теми виступів, молодіжні проблеми, які ви хотіли б запропонувати газеті в 1975 році. Назвіть їх.
- ЧИТАЧУ, РЕДАКЦІЯ ЧЕКАЄ ВАШИХ ЛИСТІВ.